

ODSTOTKI

Razlaga:

Odstótek ali procènt je število, ki je enako stotemu delu celote.

Odstotke uporabljamo za izražanje dela celote.

Izražamo ga z znakom %.

Primer: $20\% = \frac{20}{100} = \frac{2}{10} = 0,2$.

Kadar računamo odstotke, navadno uporabimo sklepni (križni, procentni) račun:

Najbolje, da si pogledaš na primerih. Natančno jih preberi.

Od 350 otrok jih 30% ne mara jesti rib. Koliko odstotkov otrok ne mara jesti rib?

350 otrok je celota = 100%, nas pa zanima, koliko otrok ne mara jesti rib. Ker imamo podan samo odstotek (30%) od vseh, uporabimo sklepni račun.

Nastavimo račun:

število	odstotek
350.....	100%
x.....	30%

Nastavimo račun: $x = \frac{350 \times 30}{100}$ in izračunamo. Rezultat je 103. 103 otroci torej ne marajo jesti rib.

Od 350 otrok jih 200 ne mara jesti zelenjave. Koliko odstotkov otrok ne mara jesti zelenjave.

število	odstotek
350.....	100%
200.....	x

Nastavimo račun: $x = \frac{200 \times 100}{350}$ in izračunamo. Rezultat je 57,1%. 57,1% otrok ne mara jesti zelenjave.

45 otrok na neki šoli obiskuje športni krožek, to je 30% vseh otrok na šoli. Koliko je vseh otrok na šoli?

število	odstotek
x.....	100%
45	30%

Nastavimo račun: $x = \frac{45 \times 100}{30}$ in izračunamo. Rezultat je 150. Vseh otrok na šoli je 150.

Poskusi rešiti naslednje naloge:

1. V pekarni imajo 25 vrst kruha. 40% vseh vrst kruha je belega. Koliko vrst kruha je belega? Koliko je drugih vrst kruha? Pomagaj si s prikazom.
2. V trgovini imajo na zalogi 600 zvezkov. Od teh je 25% majhnih zvezkov, 48% vseh zvezkov je velikih črtanih. Preostali zvezki so veliki brezčrtni. Koliko zvezkov je velikih črtanih? Koliko zvezkov je majhnih? Koliko odstotkov zvezkov je brezčrtnih?
3. Šivilja je kupila 12m blaga. Za eno obleko je porabila 30% tega blaga, za srajco 20% tega blaga in za bluzo 3m blaga. Koliko metrov blaga je porabila za obleko in koliko za srajco?
4. Rok je visok 150 cm. Koliko je visok njegov sošolec Jan, če je za 10% višji od Roka?
5. Elastika z dolžino 60 cm se je pri pranju raztegnila za 10%. Koliko je dolga elastika po pranju?
6. Ceno računalnika so znižali z 280 € na 210 €. Za koliko odstotkov je zdaj računalnik cenejši?
7. Čevlji so stali 45 €. Podražili so jih za 20%. Koliko stanejo čevlji sedaj?
8. 6% nekega števila je 9. Katero število je to?
9. Zunanji trdi disk v računalniški trgovini je stal 320 €. Naslednji dan so ga podražili za 15%. Za koliko € se je zunanji trdi disk podražil in koliko stane po podražitvi?
10. V podjetju je 960 zaposlenih delavcev. Od vseh delavcev je zaposlenih 240 žensk. Koliko odstotkov zaposlenih je žensk in koliko moških?
11. V trgovini se je izdelek, ki je stal 240 €, najprej podražil za 25% in nato pocenil za 25%. Koliko stane sedaj?
12. Na neki šoli so dosegli učenci naslednji uspeh:

13. Odlični	14.48
15. Prav dobri	16.52
17. Dobri	18.62
19. Zadostni	20.30
21. nezadostni	22.8

23. Uspeh izrazi z odstotki. Koliko odstotkov učencev napreduje v višji razred?
24. Kvadrat ima stranico dolgo 20 cm. Sedaj mu jo podaljšamo za 40%. Za koliko odstotkov se mu poveča ploščina?
25. Kmet je prodal 64% pridelka krompirja. V kleti mu ga je ostalo še 720 kg. Koliko kg krompirja je pridelal?